

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної ради
факультету
протокол № 1 від 26 серпня 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету інформаційних
технологій та економіки
_____/Тетяна ШТЕРМА/
«___» _____ 2025 р.

**СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Фінанси підприємств»**

Освітньо-професійна програма:	<u>Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Галузь знань:	<u>07«Управління та адміністрування»</u> <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Гончарук Яна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-accounting-and-finance/#</u>
E-mail:	<u>yanick141516@gmail.com</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Фінанси підприємств» спрямована на здобуття основ теоретичних знань та практичних навичок для вирішення задач у сфері фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності з приводу формування, розподілу та використання фінансових ресурсів у процесі виробництва або іншої господарської діяльності в сучасних умовах.

Дисципліна «Фінанси підприємств» є складовою навчального плану, вона є нормативною і базовою для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 5 кредитів. Форма підсумкового контролю – іспит.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» є: сформувати базові знання з теорії і практики фінансових відносин та фінансового механізму підприємств, організації фінансової роботи на підприємстві для забезпечення його ефективного функціонування та розвитку в сучасному динамічному середовищі. Студенти отримують систему фундаментальних теоретичних знань і практичних навичок щодо організації фінансових відносин підприємств, формування фінансових ресурсів та їх ефективного використання, організації фінансової діяльності підприємств та фінансового планування, оцінювання їх фінансового стану.

Завдання дисципліни «Фінанси підприємств» є вивчення сутності і функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування; організації фінансових відносин підприємств; набуття навиків фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану, санації підприємств та забезпечення їх фінансово-економічної безпеки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» є система фінансово-економічних відносин, що виникають у процесі поточної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Це включає відносини з іншими суб'єктами, формування та використання фінансових ресурсів, планування, а також аналіз фінансового стану підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;
- сутність фінансових ресурсів, джерела їх формування, фінансової роботи на підприємстві, форми грошових розрахунків;
- структуру прибутку, його формування та розподіл, вплив оподаткування на використання прибутку, сутність оподаткування, методи оцінки фінансового стану підприємства та фінансового планування, причини банкрутства підприємств.

вміти:

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;

- працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей сутність фінансів підприємств;
- визначати потреби у фінансових ресурсах підприємства, виявляти та аналізувати можливі джерела їх надходження;
- здійснювати розрахунки грошових надходжень, прибутку підприємства, розподіляти прибуток для ефективного функціонування підприємства, оцінювати фінансовий стан підприємства, розробити фінансовий план підприємства.

3. Пререквізити

Вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» ґрунтується на знаннях з освітніх компонентів «Фінанси», «Мікроекономіка», «Банківська система», «Економіка підприємства» «Податкова система» та взаємопов'язане з дисциплінами «Менеджмент», «Маркетинг», «Страховання», «Банківські операції».

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких компетентностей, визначених стандартом вищої освіти

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність до формування та вдосконалення механізму фінансового забезпечення функціонування та розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

Програмні результати навчання (ПР)

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

ПР25. Формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Тема 2. Організація грошових розрахунків на підприємстві

Тема 3. Грошові надходження підприємств

Тема 4. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Тема 5. Формування та використання оборотного капіталу підприємства

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Формування та розподіл прибутку підприємства

Тема 7. Оподаткування підприємства

Тема 8. Кредитування підприємств

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Тема 11. Фінансова санація підприємства

6. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;

- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-2 бали);
- письмове опитування - (0-2 бали);
- тестування; (0-2 бали);
- презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
- аналітичні звіти; (0-5 балів);
- розв'язування практичних ситуацій; (0-2 бали);
- отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5 балів);
- публікація тез чи статті (5 балів);
- модульна контрольна робота (10 балів)
- підсумковий контроль – іспит (0-30 балів).

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру, модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у іспиту.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Іспит:

Поточний контроль		Іспит	Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Література

Основна

1. Конституція України URL:<https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
2. Господарський Кодекс України: Кодекс від 04.07.2014 р. № 436-15. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Бюджетний кодекс України URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Кодекс України з процедур банкрутства Кодекс України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 р. № 2597-VIII.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> .
6. Митний кодекс. URL: <https://precedent.ua/4495-17>
7. Варналій З. С. Економічна безпека суб'єктів підприємництва : підручник / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, О. І. Іляш та ін.; за ред. З. С. Варналія. Чернівці : Технодрук, 2020. 458 с.
8. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Львів: Магнолія-2006, 2022. 245 с.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
10. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.

11. Оришин Т. М., Крихівська Н. О., Тягур С. І. Оцінка фінансово-економічної безпеки підприємств: методичний аспект. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». Вип. 2 (58). 2020. С. 7-12.
12. Про складання та подання фінансової звітності в період запровадження воєнного стану. Постанова НБУ від 07.03.22р. № 41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0041500-22#Text>
13. Роз'яснення щодо розрахунків прогнозованих показників ефективності інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, централізованого [...]. НК держрегулювання компослуг; Роз'яснення від 28.06.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0079866-13#Text>
14. Фінанси підприємств: навч. посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL : https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Finansy_pidpr15.pdf
15. Фінанси підприємств: навч. посібник / Т. Я. Андрейків, І. Р. Чуй, М. В. Сороківська. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. 276 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Аудиторська палата України. URL: <http://www.apu.com.ua>
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk>
6. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua>
7. Кабінет Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>
9. Міністерство закордонних справ України . URL: <http://www.mfa.gov.ua>
10. Міністерство соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>
11. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
12. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.
13. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://nfp.gov.ua>.
14. Національний банк України. URL: Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
15. Пенсійний фонд України. URL: Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua>.
16. Рахункова палата України. URL: <http://www.acrada.gov.ua/control/main/uk/index>
17. Громадський проект / Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <http://ibser.org.ua/gromadskyu-proekt>.
18. Гончарук, Я. М., Жук, І. І., Семенів, Л. В., & Осадчук, М. М. (2025). USE OF FINANCIAL TECHNOLOGIES IN STATE MANAGEMENT OF CASH FLOWS AND BUDGETARY POLICY OF UKRAINE. Scientific Notes of Lviv University of Business and Law, (44), 45-55. Retrieved from <https://nzlubb.org.ua/index.php/journal/article/view/1524>
19. Штерма, Т., Гончарук, Я., Урбанович, А., & Лещук, В. (2025). ВИКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОГО ПРАВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ. Via Economica, (8), 126-134. <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/4vLLYbYp/>
20. Штерма Т. В., Гончарук Я. М., Урбанович А. В., Бура М. М. Перспективи інтеграції фінансового сектора України у світовий ринок після війни. Бізнес Інформ. 2025. № 2. С. 392-400. URL: <http://jnas.nbuiv.gov.ua/article/UJRN-0001573808>

21. Яна Гончарук, Ярослав Майор. Етапи формування стратегії сталого розвитку підприємства із врахуванням фінансових ризиків. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2024. Вип. II (94). Економічні науки. С.126-143 <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-2.94.09>
22. Гончарук, Я. М., Осадчук, С. І., & Бура, М. М. (2025). Вплив цифровізації на ефективність фінансового управління в українських банках. Актуальні питання економічних наук, (12). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15611345>
23. Пільник, В. О., Гончарук, Я. М., & Бура, М. (2025). Економічна ефективність підприємницьких стратегій на ринку України. Актуальні питання економічних наук, (14). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17035509>
24. Гончарук, Я. М., Лещук, В., & Урбанович, А. (2025). Оцінка ризиків грошово-кредитної політики в умовах макроекономічної турбулентності. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (22). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17035980>
25. Honcharuk, Y., Leschuk, V., & Urbanovich, A. (2025). Integrating an ecosystem approach into the strategic management of international companies. *Public Management and Policy*, (9(13)). <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.9.05>